ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
שלישי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

מצורע (שבת הגדול)

(חלק א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פּאַרקוויי　　ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

Likkutei Sichot

Copyright © 2026
by
Kehot Publication Society®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פרשת מצורע
ושבת הגדול

א. היינטיקער שבת, ווי אַלע שבתות השנה, איז פאַרבונדן מיט אַ געוויסער פרשה פון תורה,

— כ"ק מו"ח אדמו"ר פלעגט זיך משתמט זיין צו דערמאָנען דעם נאָמען פון דער היינטיקער פרשה. אין פאַרשי־דענע ספרים ווערט די פרשה ניט גערופן מיט איר נאָמען, נאָר „פרשת טהרה". אָבער כ"ק מו"ח אדמו"ר פלעגט איר בכלל ניט ווען רופן מיט וועלכן ס'איז נאָמען, און מערסטנס, שרייבן אָדער זאָגן נאָר דעם טאָג פון חודש, וכדומה.

אויך איז איצט חודש ניסן, דער זמן פון יציאת מצרים.

און ווי אַלע ענינים, איז אויך דאָס וואָס מען לייענט די היינטיקע פרשה בחודש ניסן בהשגחה פרטית, ווייל די צוויי ענינים האָבן צווישן זיך אַ פאַרבונד.

ב. אויף יציאת מצרים זאָגן רז"ל[1]: בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים. איז דער דיוק אין דעם — אמונה דוקא. ניט השגה נאָר אמונה.

וואָס איז דער אויפטו פון אמונה, און וואָס איז איר שייכות מיט יציאת מצרים אַז דוקא אין איר זכות נגאלו אבותינו ממצרים?

אויך חסידי אומות העולם זיינען מודה אין מציאות הבורא. ביי זיי איז דאָס אָבער ניט קיין אמונה, נאָר אַן ענין וואָס איז מוכרח מצד השכל. ווען מען טראַכט זיך אַריין אין מציאות העולם, איז מצד דעם כלל אין דבר עושה את עצמו[2], קומט מען צו אַ הכרה, אַז עס איז דאָ דער וואָס האָט איר באַשאַפן און פירט מיט איר אָן.

וויבאַלד אַז בעצם לייגט זיך ביי זיי אלקות ניט אָפּ, נאָר די מציאות פון וועלט ברענגט זיי צו הודאה אין אלקות, איז זייער הודאה אויך נאָר אויף וויפל וועלט איז דאָס מכריח, ד. ה. אויף וויפל אלקות איז שייך צו וועלט ומצומצם בלבושי הטבע. אויף העכער פון וועלט און טבע זיינען זיי ניט מודה.

אָבער די אמונה פון אידן קומט ניט פון וועלט. אידן זיינען בעצם פאַרבונדן מיט אלקות, במילא לייגט זיך ביי זיי אָפּ ג־טלעכקייט. פונקט

1) יל"ש הושע רמז תקיט (בשינוי לשון). זע אויך מכילתא בשלח יד, לא. און זע שיר השירים רבה פרשה ד אויפן פסוק אתי מלבנון כלה, ב.

2) בארוכה בכ"ז ראה חובת הלבבות שער היחוד פרק ה.

ווי ביי אומות העולם איז זייער ענין — עולם, אַזוי איז ביי אידן זייער ענין אל־קות. במילא איז אין דעם ניטאָ קיין הג־בלות הטבע, און עס לייגט זיך ביי זיי אָפּ בפשיטות אויך אלקות שלמעלה מהטבע.

אַזוי ווי עס ווערט דערקלערט אין חסידות[3] דער חילוק פון אמונת אומות העולם מיט אמונת ישראל, אַז אמונת ישראל איז אין שם הוי׳, הי׳ הוה ויהי׳ כאחד, למעלה מהטבע. און די אמונה פון אומות העולם איז אין שם אלקים, בגימטריא הטבע. ווי פרעה מיט זיינע חרטומים האָבן געזאָגט: לא ידעתי את הוי׳, אצבע אלקים הוא[4].

ג. קלערער גערעדט:

אין יעדער ענין אין וועלט, זוכט דער ניט־איד די טבע פון דעם, סיידן ווען ער זעט אַ נס גלוי וואָס האָט ניט קיין אָרט אין טבע, מוז ער מודה זיין אַז דאָס איז אַ ג־טלעכע זאַך. און אויך דאַן, אויף וויפל ער קען וויל ער עס אָנטאָן אין לבושי הטבע. אָבער אַ איד, להבדיל, איז אין יעדער זאַך וואָס ער זעט, זוכט ער באַלד די ג־טלעכקייט אין דעם.

און פונקט ווי אַן אינו יהודי זוכט אַפילו אין אַ נס גלוי, בכל המיני השתד־לות, צו מסביר זיין אַז דאָס איז מצד הטבע, איז פאַרקערט ביי אַ אידן, אַפילו אין אַן ענין וואָס אין פלוג איז ער אינגאַנצן מצד הטבע, שטעלט ער זיך מיטן תוקף פון עם קשה עורף און טענה׳ט: דאָס איז ניט מצד הטבע נאָר מצד אלקות.

און ווי שוין גערעדט[5] בפירוש דברי הירושלמי, מאמין בחי העולמים וזורע: כאָטש אַלע ווייסן אַז על פי טבע, אויב מען פאַרזייט אַ קערנדל אין דער ערד, וואַקסט, וועט אָבער אַ איד זיך אויף דעם ניט פאַרלאָזן, ער וועט ניט נעמען אַ קערנדל און אים אַריינלייגן אין דער ערד, פטר׳ן אַ זאַך בידים, צוליב דעם וואָס מצד חוקי הטבע דאַרף וואַקסן; חוקי הטבע זיינען ביי אים ניט גענוג פאַרלעסלעך אַז צוליב זיי זאָל ער פטר׳ן אַ זאַך בידים. דער טעם פאַרוואָס ער זייט, איז, ווייל ער איז מאמין בחי העולמים און בוטח אין אים אַז זיין זריעה וועט מצמיח זיין און געבן פירות.

ד. פונקט ווי אַ נס, וואָס האָט גאָר ניט קיין אָרט אין טבע, איז דאָך זיכער פון דעם אויבערשטן וואָס האָט גע־מאַכט דעם שינוי הטבע, אַזוי זיינען אויך די ענינים טבעיים.

אויב מען וויל זיך נאַרן, איז אַפילו ביי אַ נס גדול ביותר, קען מען זיך אויך איינריידן אַז עס איז ניט קיין נס. אַפילו דער נס פון קריעת ים סוף, וואָס איז איינער פון די גרעסטע ניסים, ביז אַז חז״ל זאָגן[6] דערויף דעם לשון „קשה״, אויך דאָ איז געווען אַ נתינת מקום לטעות, צו זאָגן אַז עס איז ניט קיין נס.

עס שטייט אין מכילתא[7] אַז בשעת קריעת ים סוף, כל מים שבעולם נבקעו (חוץ מנהר פרת. ווי עס שטייט

3) זע סידור ד״ה ששת ימים (הא׳). שער האמונה פרק ד. ד״ה וקבל היהודים (בסה״מ) תרפ״ז (געדרוקט (אויך) אין התמים חוברת ז. ספר המאמרים תשי״א).

4) שמות ה, ב. שם ח, טו.

5) זע אויבן עמוד 216 און ווייטער. וש״נ.

6) סוטה ב, א.

7) פ׳ בשלח יד, כא.

אין כ״ק אדמו״ר מהר״ש׳ס אַ מאמר). און דאָס איז וואָס עס שטייט תפול עליהם אימתה ופחד, אַז בשעת די אומות האָבן געזען די בקיעת המימות, האָבן זיי זיך נאָכגעפרעגט אויף דער סיבה דערפון, און ווען זיי האָבן זיך דערוואוסט אַז דאָס איז צוליב אידן, איז תפול עליהם אימתה ופחד.

פון דער צווייטער זייט, דאָס וואָס נבקעו כל מים בעולם האָט אויך גע־געבן אַן אָרט אויף נאַרן זיך. ווען עס וואָלט זיך שפּאַלטן נאָר דער ים סוף, וואָלטן אַלע קלאָר געוואוסט אַז דאָס איז אַ נס פון דעם אויבערשטן צוליב אידן. וויבאַלד אָבער אַז נבקעו כל מים שבעולם, האָט עס געגעבן אַ נתינת מקום לטעות בשכל, אַז דאָס איז מצד תהלוכות הטבע וכו׳, און ניט קיין נס צוליב אידן. והראי׳, אַז נבקעו כל מים שבעולם.

בכדי עס זאָל קענען זיין בחירה, איז דער אופן ההנהגה מלמעלה אַז אַפילו אין אַ נס גדול ביותר, איז דאָ אַ מקום לטעות, וכמאמר רז״ל[8]: כתוב והרוצה לטעות יטעה.

ה. און דאָס מיינט אַז בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים:

מצרים איז מלשון מצרים וגבולים. און זיי זיינען אין צוויי אופנים: א) מצרים דקדושה, ד. ה. עס הערט זיך אָן ג־טלעכקייט אָבער עס איז באַגרע־נעצט אין טעם ודעת כו׳ — דוגמת האמונה בשם אלקים. דאָס איז אַ שורש ונתינת מקום אַז בירידה והשתלשלות וכו׳ זאָל קענען זיין ב) מצרים דקליפה, וואָס מען פאַרגעסט חס ושלום לגמרי אויף אלקות ביז בירידה למטה מטה — שיקוע אין מ״ט שערי טומאה.

ובזכות האמונה, וואָס אידן האָבן זיך כלל ניט גערעכנט מיט עניני עולם ותה־לוכות הטבע: אַז ניט נאָר אין ענינים רוחניים נאָר אויך אין ענינים גשמיים, אין וועלכע אידן זיינען לכאורה גלייך צו אומות העולם, להבדיל, אויך אין זיי היו ישראל מצויינים שם,

האָט עס געבראַכט דעם גילוי פון שם הוי׳ שלמעלה מהטבע, ובמילא אַ יציאה ממצרים, און ניט נאָר פון מצרים דקליפה נאָר אויך פון מצרים דקדושה.

ו. און דאָס איז אויך מרומז אין היינטיקער סדרה — בענין הנגעים.

דער רמב״ם שרייבט[9] וועגן נגעים — נגעי בגדים ונגעי בתים — אַז זיי זיינען ניט ממנהגו של עולם, נאָר אות ופלא הי׳ בישראל כדי להזהירן מלשון הרע. און ער איז מבאר באריכות דעם סדר וואָס איז אין דעם געווען, אַז די ערש־טע זאַך משתנות קירות ביתו, אויב דאָס האָט ניט געהאָלפן איז משתנין כלי העור שבביתו, א. א. וו.

איז כשם ווי אין דעם ענין הנגעים האָט מען דאָך געזען קלאָר אַז עס איז ניט מצד הטבע נאָר קומט מלמעלה, אַזוי האָבן אידן געגלויבט אַז אַלץ קומט מל־מעלה בהשגחה פרטית, און פונקט ווי ביי נגעים איז אין יעדער זאַך פאַראַן אַ כוונה מיוחדת, ווי להזהירם מן החטא וכו׳ און באמת איז אויך דאָס טוב — אַ פאַרבאָרגענער טוב, ביז אויך אַ

8) בראשית רבה ח, ח.

9) סוף הלכות טומאת צרעת. וראה לקוטי תורה פ׳ תזריע ד״ה אדם כי יהי׳.

טוב בגלוי אַזוי ווי עס איז געווען ביי נגעים, ווי עס שטייט אין מדרש[10], אַז דורך דעם ונתץ את הבית האָט מען געפונען די מטמוניות של זהב — אוצ־רות פון גאָלד — וואָס די כנענים האָבן באַהאַלטן.

(משיחת ש״פ טהרה, תשי״ז)

ז. לויט דעם אויבנגעזאָגטן וועט מען אויך פאַרשטיין דעם מאמר רז״ל[11]: רוח צפונית אינה מסובבת. שטייט[12] דער טעם דערויף, בכדי צו באַווייזן דעם פלא שבבריאת שמים וארץ. טאָמער וועט ווער קומען און זאָגן אַז אין בריאת שמים וארץ איז ניטאָ קיין פלא, וועט מען אים זאָגן, אדרבה, גיי פאַר־ענדיק דעם רוח צפונית, וועט ער מוזן מודה זיין אַז די בריאה איז נאָר בחיק הבורא ב״ה.

ולכאורה איז ניט פאַרשטאַנדיק, ווי איז גאָר שייך מען זאָל זיך איינריידן און טענה'ן אַז בריאת העולם איז ניט קיין פלא?

אָבער לויט ווי מען האט פריער גע־רעדט וועט עס זיין פאַרשטאַנדיק. בכדי עס זאָל קענען זיין בחירה גיט מען מלמעלה אַ רשות דעם יצר הרע לפתות ולהטעות, און ער, דער יצר הרע אַלס אַן אומן גדול בעבודתו, קען איינריידן דעם מענטשן די ווילדסטע זאַכן, ביז, אַז בריאת שמים וארץ איז ניט קיין פלא.

ח. פון דער צווייטער זייט, כאָטש מצד דעם העלם — פאַרשטעל — קען מען האָבן אַזאַ גרויסן טעות, איז פונ־דעסטוועגן פאַראַן אין יעדער ענין אויך דער גילוי אלקות. דער אויבערשטער לאָזט איבער אַ פרט ניט קיין פאַרענ־דיקטן וואָס נבראים בכוח עצמם קענען ניט גומר זיין. פון דעם האָבן זיי אַ הוראה אויפן גאַנצן כלל אַז ער איז נאָר בחיק הבורא.

וכשם ווי דאָס איז אין בריאת העולם, אַזוי איז עס אויך אין הנהגת העולם, סיי באופן ניסי, סיי באופן טבעי. אפילו ווען אַ מענטש וויל זיך איינריידן אַז זיין הצלחה קומט מצד תהלוכות הטבע, אָדער אַז כחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה — און דער העלם והסתר פון עולם גיט אויף דעם אַן אָרט — לאָזט אָבער דער אויבערשטער איבער איין פרט וועלכן אַ נברא קען בשום אופן ניט גומר זיין, וואָס דורך התבוננות אין דעם פרט קומט מען צו צו דער הכרה אַז אויך דער גאַנצער כלל איז נאָר מצד ברכת הוי'.

ט. דערפאַר, בשעת אַ מענטש זעט אַז אין אַ געוויסן פרט פון זיינע ענינים איז ער בשום אופן ניט מצליח, דאַרף ער שטאַרקן זיין אמונה און בטחון אין דעם אויבערשטן, וועט דאַן שוין דער אויבערשטער גומר זיין אויך דעם פרט.

אַזוי ווי דאָס איז בחיי הפרט, איז עס אויך בחיי הכלל. בשעת מען זעט אין אַן ענין כללי איין פרט וואָס מען קען ניט גומר זיין, איז די עצה צו דעם ניט תחבולות, נאָר צו שטאַרקן די אמונה און בטחון אין דעם אויבערשטן.

און דאַן וועט דער אויבערשטער גומר זיין אויך דעם רוח צפונית,

10) זע ויקרא רבה יז, ו.
11) בבא בתרא כה, ב.
12) פרקי דרבי אליעזר פרק ג.

מצפון תפתח הרעה[13], אַז עס וועט ווערן אַ מ״ם סתומה מכל הצדדים, וואָס דאָס איז דער ענין פון דער גאולה העתידה[14]. מען וועט מער ניט דאַרפן אָנקומען צו חסדי אומות העולם — וואָס דער אמת איז דאָך אַז וחסד לאומים חטאת, און לגרמייהו עבדין[15] — נאָר דער אויבערשטער אַליין וועט אונז ברענגען אל ארץ טובה ורחבה, ארץ אשר עיני הוי׳ אלקיך בה, דורך משיח צדקנו במהרה בימינו.

(משיחת אחרון ש״פ, תשי״ז)

י. אין חודש ניסן זיינען פאַראַן כמה סוגי ענינים: ענינים וואָס זיינען מדאורייתא, מדרבנן און מנהגים. פון די עיקרי חודש ניסן איז — חג הפסח. ווי די גמרא טייטשט דאָס וואָס עס שטייט אין דער משנה: באחד בניסן ראש השנה לרגלים, אַז דאָס מיינט מען רגל שבו — פסח[16], און בפסח ביחוד זיינען דאָ די סוגים הנ״ל: דאורייתא, רבנן און מנהגים.

אַמאָל איז געווען אַ מנהג, אַז פאַר פסח פלעגן די רבנים אַריינשיקן מצות שמורה צו זייערע בעלי־בתים: אַ גאַנג

13) ירמי׳ א, יד. וראה פרקי דרבי אליעזר שם.

14) ישעי׳ ט, ו: לםרבה המשרה גו׳ על פי מאמר רז״ל סנהדרין צד, א.

15) זע בבא בתרא י, ב. תניא פרק א.

16) ראה רש״י ד״ה רגל (ראש השנה ד, א). שנדחק לפרש לשון המשנה. אבל יובן על פי מה שנתבאר בדיוק הלשון ראש **חודש** ולא תחלת החודש — שיום זה כולל בתוכו כל ימות החודש וכמו הראש הכולל בתוכו חיות כל האברים (לקוטי תורה ריש פרשת תבוא. שפע טל ש״ח פ״ג) — ובכ״ז במשנה הלשון באחד **בניסן** ולא בר״ח **ניסן**, כדי לשלול יום א׳ דר״ח (כשהיו מקדשים על פי הראי׳). ופשוט.

מצות, ד. ה. זעקס מצות אויףביידע סדרים, אָדער לכל הפחות צוויי מצות אויף דעם כזית מצה, ד. ה. פאַר דער מיטלסטער מצה.

טעם המנהג בפשטות איז געווען — צוליב דעם רב׳ס הכנסה. דערביי האָט מען אָבער באַוואָרנט אַן ענין עקרי: עס איז דאָך פאַראַן אַ ריבוי דינים ודקדוקים אין מצות מצוה[17], און ניט אַלע זיינען בקי אין דעם אָדער קענען דאָס אויספירן, דערפאַר פלעגן די רבנים פאַרזאָרגן די בעלי־בתים דערמיט, כדי מען זאָל זיכער יוצא זיין מיט מצוות מצה.

מצד פאַרשידענע טעמים, איז, אין אַ סך ערטער, דער מנהג בטל געוואָרן. עס איז ניט נוגע איצט צו ריידן איבער די טעמים פאַרוואָס דער מנהג איז בטל געוואָרן. וואָס איך וויל זאָגן איז, אַז איך בעט — און, לו יישר חילי, וואָלט איך הייסן — איינצופירן צוריק דעם מנהג, אַז די רבנים זאָלן אַריינשיקן מצות שמורה צו זייערע בעלי־בתים.

און ניט דוקא אַ רב, נאָר יעדער איינער וואָס האָט אַ השפעה: זאָל דאָס זיין אַ רב, אַ שוחט, אַ רעווערענד צי אַ שמש, איז אויב ער האָט נאָר עמעצן וואָס אויב ער וועט אים אַריינשיקן מצות — וועט יענער נוצן צום סדר די מצות וואָס ער האָט אים אַריינגעשיקט, זאָלן זיי דאָס טאָן: אַריינשיקן מצות, און דוקא קיילעכ־

17) שולחן ערוך אורח חיים סימן תס. וראה מעדני שמואל על קיצור שולחן ערוך סימן קי ס״ק צג ואילך.

דיקע[18], דוקא האַנט־מצה[19] און דוקא מצה שמורה[20], וואָס דורך דעם וועט ביי הונדערטער און אפשר טויזנטער אידן אָפּגעהיט ווערן מצות אכילת מצה ווי עס דאַרף צו זיין, ובהידור. אין די ער־טער וואו עס פירט זיך צו מאַכן אַלגע־מיינע סדרים (ווי האָטעלן וכדומה) איז זעלבסטפאַרשטענדלעך דאַרפן דאָס טאָן די מסדרים פון די סדרים.

וגדולה מעלת וסגולת מצוות מצה, וואָס איז, כלשון הזהר הקדוש, מיכלא דאסוותא און מיכלא דמהימנותא[21], וואָס אמונה איז דאָך דער יסוד פון אַלע מצוות, און פון אידישן לעבן בכלל[22] — אַז דאָס מקיים זיין די מצוה ווי עס דאַרף זיין און מיט אַ הידור — וועט געבן אַ חיות אין קיום פון תורה ומצוות דעם גאַנצן יאָר, עס זאָל זיין אַ געזונ־טער יאָר ברוחניות, וועט בדרך ממילא זיין אַ געזונטער יאָר בגשמיות.

(משיחות ש״פ החודש, תשי״ד)

18) זע שמות (יב, לט): עוגות מצות. והאריך בזה בשו״ת מהר״י אסאד חלק אורח חיים סימן קנז.

19) זע אין די ספרים וואָס זיינען געבראַכט אין שדי חמד אסיפת דינים מע׳ חמץ ומצה סימן יג. שערים מצוינים בהלכה לקיצור שו״ע סימן קי. הגדת מבאר (פעטריקוב, תרע״ד).

20) זע פרי חדש לשולחן ערוך אורח חיים סימן תנג. שו״ע רבנו הזקן שם סעיף יט.

21) זהר חלק ב קפג, ב. זע אויך זהר חלק ב מא, א. לקוטי תורה צו יג, ד. ד״ה כימי צאתך, תש״ח לכ״ק מו״ח אדמו״ר — סוף פרק יב (קונטרס נו).

22) זע מכות כד, א. שער האמונה לאדמו״ר האמצעי.